

kleurspelingen en de genuanceerde opbouw een zekere abstrakte aanpassing vertoonden.

Te Brussel heeft Oktaaf Landuyt een blizt-tentoonstelling gehouden. In de gelegenheids-galerij Maya toonde hij tweeëntwintig schilderijen. Deze schilderijen, nagenoeg zijn hele artistieke oogst van de laatste maanden, werden ondertussen naar Amerika verzonden en wel naar Landuyt's „marchand" te Detroit. Met zijn Brusselse ekspositie heeft de tweeënveertigjarige Landuyt eens te meer bewezen dat hij tot de zeldzame grote schilders van onze tijd mag gerekend worden.

In de hoofdstad toonde Landuyt zich haast uitsluitend van zijn herkenbaar-figuratieve zijde: vooral de menselijke figuur (misschien mogen we zeggen: het landschap van het menselijk aangezicht) obsedeert hem opnieuw, naast de weergave van gehumaniseerde dieren en voorwerpen.

Landuyt bezit een fantastische techniek. In de traditie van de Vlaamse schildersvaardigheid - nochtans niet de eerste de beste - staat hij vooraan. Maar zijn techniek, zijn „kunnen", vormt géén hoofdzaak, omdat zijn visie alles opsloort, zodat hij tot schilderijen komt, die in hun authentieke en organische ekspressie, in de rij kunnen geplaatst worden der werken van Bosch, Breughel, Permeke en Frits Van Den Berghe.

Te Brussel eveneens, in het Voorlopig Lokaal voor Moderne Kunst, werden een reeks schilder- en beeldhouwwerken samengebracht onder de titel: „Het Aandeel van de Droom". Het betreft vooral werken, gegroeid uit de droomsfeer van symbolisme en surrealisme. Is het Vlaams element overtuigend vertegenwoordigd in de symbolistische richting (met de twee Oostendenaars Ensor en Spilliaert en de basisfiguren van de eerste groep: George Minne, De Saedeleer en Gustaaf Van De Woestijne), dan staat het bij de surrealisten natuurlijk in de schaduw van Magritte en Delvaux. Joostens, Maxime Van De Woestijne en de „collagist" Mesens halen het niet bij voornoemde internationale waarden.

J. D'Haese

BOUWKUNST

★ Wie ooit het Kröller-Müllermuseum op de Hoge Veluwe heeft bezocht, heeft er een oase van rust gevonden. Niet alleen doordat het museum in de bossen ligt. Ook het gebouw zelf is rustgevend, groots, de lichtval erin uitgewogen.

De schepper ervan was de architect Henri van de Velde. Hij kreeg omstreeks 1920 van de kunstbeschermster mevrouw Kröller-Müller de opdracht, een geschikt museum te bouwen voor haar grote verzameling schilderijen. De

eerste uitvoering van het definitieve plan begon in 1921, maar werd vrij gauw stopgezet om financiële redenen. In 1936 kreeg Van de Velde de opdracht opnieuw, nu tot het ontwerpen van een voorlopig museum, wat het nu bestaande geworden is.

In april is in dit gebouw een overzichtstentoonstelling geopend van zijn levenswerk.

De artistieke loopbaan van Henri van de Velde was er een van een voortdurende groei naar een onzichtbaar eindpunt.

In 1863 in Antwerpen geboren, stierf hij op 94-jarige leeftijd in Oberägeri in Zwitserland.

Op 19-jarige leeftijd volgde hij in de Scheldestad de Academie voor Schone Kunsten. Vandaar trok hij naar Parijs, waar hij als schilder de invloed onderging van de Barbizonners, Seurat en Van Gogh. Met deze laatste, in die tijd nog onbekend, heeft Van de Velde een uitgebreide correspondentie gevoerd.

In 1892 schakelde hij over op het kunstambacht: hij werd een actief typografisch, meubel-, gebruiksvoorwerpen- en zelfs behangselontwerper.

Tenslotte werd hij architect.

Als zodanig heeft Van de Velde op de rand van twee stromingen gebalanceerd: de Art Nouveau, Jugendstil, en de Nieuwe Zakelijkheid.

Zijn eerste architectonisch produkt was de villa „De Bloemenwerf" te Ukkel (1895), enigszins in de Engelse landhuisstijl.

Enkele jaren later bouwde hij in Hagen in Duitsland het Folkwang-museum, dat duidelijke kenmerken vertoonde van de Jugendstil. In de School voor Decoratieve Kunsten te Weimar (het latere Bauhaus) heeft hij deze stijl al achter zich gelaten.

Van de Velde kreeg daarna in het buitenland steeds meer naam en ook opdrachten, o.a. tot het ontwerpen van het Théâtre des Champs-Élysées in Parijs.

Na de eerste wereldoorlog werd hij ontboden door mevrouw Kröller-Müller, van wie hij de al eerder genoemde opdracht kreeg een museum te ontwerpen. In de verschillende uitwerkingen van die opdracht zien we een groei naar meer strakheid en eenvoud. Het vestingachtige van het eerste plan is bij het tweede „voorlopige" ontwerp verdwenen. En het geslotene van dit museum maakte plaats voor het opene van de in 1954 aangebouwde beeldenzaal.

Enkele jaren na de voltooiing van het museum op de Hoge Veluwe stierf Henri van de Velde, een groot man, die zich altijd heeft proberen te ontwikkelen tot kunstenaar van de tijd, waarin hij leefde.

A. Soeters-Vrienten